

LT

LT

LT

EUROPOS KOMISIJA

Briuselis, 2010.4.9
KOM(2010)132 galutinis

2010/0073 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

dėl Europos aplinkos ekonominių sąskaitų

(Tekstas svarbus EEE)

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

1.1. Pasiūlymo pagrindas ir tikslai

Europos sąskaitų sistemos (ESS) sąvokų paskirtis yra daugiopa; daugeliu atvejų jos laikomos priimtinomis, tačiau tam tikrais atvejais jas būtina papildyti. Esant specialioms duomenų poreikiams, pvz., kai reikia atlikti aplinkos ir ekonomikos sąveikos analizę, geriausia parengti atskiras satelitines sąskaitas.

2006 m. birželio mėn. išvadose Europos Vadovų Taryba paragino Europos Sąjungą ir valstybes nares į nacionalines sąskaitas įtraukti pagrindinius tvaraus vystymosi aspektus. Todėl nacionalinių sąskaitų sistema turi būti papildyta integruota aplinkos ir ekonomikos apskaita, kurios duomenys bus visiškai nuoseklūs.

Manoma, kad šiuo pasiūlymu bus užtikrintos priemonės šiems trims tikslams pasiekti:

- įgyvendinti būsimos peržiūrėtos ESS naujo satelitinių sąskaitų skyriaus aplinkos sąskaitų dalyje išdėstytas idėjas;
- suteikti pirmenybę nuolatiniam pagrindinio ataskaitų rinkinio rengimui pagal 2008 m. lapkričio mėn. Statistikos programų komiteto priimtą peržiūrėtą Europos aplinkos apskaitos strategiją (EAAS, 2008 m.);
- užtikrinti, kad nacionalinės statistikos institucijos (NSI) toliau vykdytų ir, jei galima, plėstų su aplinkos apskaita susijusią veiklą, kad galėtų laiku pateikti suderintus tinkamos kokybės duomenis.

Tai padės užtikrinti, kad NSI turėtų tinkamų išteklių aplinkos ekonominėms sąskaitoms rengti.

1.2. Bendrosios aplinkybės

Įgyvendinus Amsterdamo sutartį, aplinkos ir tvarumo politika, kurioje didžiausias dėmesys skiriamas aplinkos ir ekonomikos politikos formavimo integravimui ir aplinkos klausimų įtraukimui į kitas politikos sritis, įgavo didesnės reikšmės. ES masto svarbiausios su aplinkos sąskaitomis susijusios politinės iniciatyvos – tai Šeštoji aplinkosaugos veiksmų programa, ES tvaraus vystymosi strategija ir įvairios su Kardifo procesu susijusios sektorių politikos iniciatyvos. Pagrindinės sritys – klimato kaita, darnusis transportas, gamta ir biologinė įvairovė, sveikata ir aplinka, gamtos išteklių naudojimas, atliekų tvarkymas ir tarptautinis tvaraus vystymosi mastas. Pažangai, padarytai siekiant Lisabonos tikslų, stebėti skirti struktūriniai rodikliai išplėsti į juos įtraukiant aplinkos rodiklius.

Kol pirminiai statistiniai duomenys yra neišsamūs, aplinkos apskaita gali būti labai naudinga, nes ji suteikia trūkstamų duomenų, pvz., pagrįstų nestatistiniais šaltiniais, sistemą ir vertinimo procedūras.

Naudotojai daug dėmesio skiria aplinkos sąskaitų analizei ir jų taikymui modeliavime ir prognozavime tiek rengiant politinius pasiūlymus, tiek ruošiant politikos įgyvendinimo ir jos

poveikio ataskaitas. Pavyzdžiu gali būti mokesčių politikos, susijusios su klimato kaita ir energijos naudojimu, formavimas ar tarptautinės prekybos poveikio išlakoms ir išteklių naudojimui vertinimas.

Įvairiose šalyse naudotojų poreikiai gali skirtis dėl skirtingo šalių apsirūpinimo gamtos ištekliais ar tam tikrų nacionalinės politikos prioritetų, tačiau pagrindiniai standartiniai aplinkos sąskaitų elementai yra panašūs: gamtos ištekliai, išlajos ir energijos naudojimas, medžiagų srautai, aplinkos išlaidos, veikla ir mokesčiai.

1.3. Pasiūlymo srityje taikomos priemonės

1994 m. Europos Komisija nustatė pagrindines veiklos kryptis siekiant parengti satelitinėmis nacionalinėmis sąskaitomis pagrįstą žaliosios nacionalinės apskaitos sistemą¹. Nuo tada Eurostatas, bendradarbiaudamas su valstybių narių statistikos tarnybomis ir remdamasis Aplinkos generalinio direktorato finansine parama, tam tikrais bandomaisiais tyrimais padėjo Europos šalims rinkti duomenis.

Su aplinkos sąskaitomis susiję duomenys Eurostatui pateikiami skirtingais būdais. Privaloma tvarka:

- kai kurie aplinkos išlaidų duomenys pagal veiklos rūšis renkami pagal Verslo struktūros statistikos (VSS) reglamentą²;
- su nacionalinėmis sąskaitomis susiję duomenys (pvz., pasiūlos ir naudojimo lentelės, sąnaudų ir produkcijos lentelės, COFOG ir mokesčių statistika) Eurostatui perduodami pagal ESS 95 reglamentą³.

Neoficialiu susitarimu NSI surinkti aplinkos sąskaitų duomenys reguliariai (kasmet ar kas dvejus metus) perduodami Eurostatui:

- bendru Eurostato ir Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (EBPO) klausimynu (aplinkos apsaugos išlaidos ir pajamos);
- atskiru šalies ūkio medžiagų srautų sąskaitų klausimynu;
- atskiru išlakų sąskaitų klausimynu;
- atskiru aplinkos mokesčių pagal veiklos rūšis klausimynu.

2007 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendime Nr. 1578/2007/EB dėl 2008–2012 m. Bendrijos statistikos programos aiškiai nurodytas aukštos kokybės aplinkos srities statistikos ir sąskaitų poreikis. Be to, pagal pagrindines 2008–2012 m. iniciatyvas⁴

¹ COM (94) 670, Aplinkos rodiklių ir žaliosios nacionalinės apskaitos ES gairės. Aplinkos ir ekonominės informacijos sistemų integravimas.

² 2008 m. kovo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 295/2008 dėl verslo struktūros statistikos (OL L 97, 2008 4 9, p. 13).

³ 1996 m. birželio 25 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 2223/96 dėl Europos nacionalinių ir regioninių sąskaitų sistemos Bendrijoje (OL L 310, 1996 11 5, p. 1).

⁴ OL L 344, 2007 12 28, p. 15.

teigiama, kad „prireikus bus sukurti pagrindinių aplinkos sričių duomenų rinkimo, kurio šiuo metu nereglamentuoja teisės aktai, teisiniai pagrindai.“

1.4. Derėjimas su kitomis Europos Sąjungos politikos sritimis ir tikslais

Subalansuotu ekonomikos augimu ir stabiliomis kainomis pagrįstas tvarus Europos vystymasis, didelio konkurencingumo socialinės rinkos ekonomikos, kuria siekiama visiško užimtumo ir socialinės pažangos, ir aukšto lygio aplinkos apsaugos ir aplinkos kokybės gerinimas įtvirtinti Sutarties 3 straipsnyje.

Šeštojoje Bendrijos aplinkosaugos veiksmų programoje⁵ patvirtinama, kad patikima informacija apie aplinkos būklę ir pagrindines tendencijas, sunkumus ir aplinkos kaitos varomąsias jėgas yra labai svarbi formuojant veiksmingą politiką, ją įgyvendinant ir apskritai didinant piliečių vaidmenį.

Šis pasiūlymas atitinka Komisijos prioritetus.

2. KONSULTACIJOS SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMAS

2.1. Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis

Konsultacijų metodai, pagrindiniai tiksliniai sektoriai ir bendras respondentų apibūdinimas

Pasiūlymas buvo svarstomas su Europos statistikos sistemos ir Komisijos tarnybų (Aplinkos generalinio direktorato, Jungtinio tyrimų centro ir Europos aplinkos agentūros) duomenų rengėjais konsultuojantis raštu, atitinkamose darbo grupėse ir specialios paskirties grupėse, taip pat su aplinkos statistikos ir sąskaitų srities vadovais.

Atsakymų santrauka ir kaip į juos buvo atsižvelgta

Šis pasiūlymas – tai intensyvių visų suinteresuotųjų šalių derybų rezultatas.

2.2. Tiriamųjų duomenų rinkimas ir naudojimas

Susijusios mokslo ir (arba) tiriamųjų duomenų sritys

Į Eurostato generalinio direktorato Medžiagų srautų sąskaitų specialios paskirties grupės, Aplinkos sąskaitų ir Aplinkos išlaidų statistikos darbo grupių posėdžius ir į Už aplinkos statistiką ir sąskaitas atsakingų direktorių susitikimą (DIMESA) kviesti nacionaliniai ir Komisijos (Aplinkos generalinio direktorato, Jungtinio tyrimų centro ir Europos aplinkos agentūros) atstovai – dabartinius teisės aktus, nacionalines aplinkos sąskaitų ir statistinės informacijos rinkimo ir rengimo sistemas ir naujas aplinkos apskaitos plėtros tendencijas išmanantys ekspertai.

Naudoti metodai

⁵ 2002 m. liepos 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 1600/2002/EB, nustatantis šeštąją Bendrijos aplinkosaugos veiksmų programą (OL L 242, 2002 9 10, p. 1).

Rengiant pasiūlymą specialistai aktyviai dalyvavo specialios paskirties grupių, darbo grupės ir DIMESA posėdžiuose ir konsultavo raštu.

Pagrindinės organizacijos ir (arba) ekspertai, su kuriais konsultuotasi

Pagrindiniai ekspertai – nacionalinių statistikos institucijų, aplinkos apsaugos ministerijų ir tarnybų, taip pat Aplinkos generalinio direktorato, Jungtinio tyrimų centro ir Europos aplinkos agentūros atstovai.

Gautų ir panaudotų rekomendacijų santrauka

Pažymėta, jog gauta labai teigiamų ir palankių atsakymų. Nebuvo užsiminta apie galimus rimtus pavojus, kurių pasekmės būtų nepataisomos.

Priemonės, kuriomis siekiama supažindinti visuomenę su ekspertų nuomone

Specialios paskirties grupės, darbo grupių ir DIMESA posėdžių darbo dokumentus ir protokolus galima rasti per CIRCA.

2.3. Poveikio ir rezultatų analizė

Nustatytos dvi alternatyvos:

- 1 alternatyva – kaip ir iki šiol laikytis neoficialaus susitarimo;
- 2 alternatyva – nustatyti aplinkos ekonominių sąskaitų duomenų rinkimo teisinį pagrindą.

2.3.1. 1 alternatyva – kaip ir iki šiol laikytis neoficialaus susitarimo

Poveikis ir padariniai piliečiams ir namų ūkiams

Manoma, kad ši alternatyva tiesioginio poveikio ar padarinių neturės. Piliečiams ir namų ūkiams netiesioginės įtakos turės toliau politikos formuotojų naudojama padrika ir neišsami informacija, dėl kurios jų darbas tampa mažiau nuoseklus ir mažiau suderintas su informacija apie ekonomiką ir visuomenę.

Poveikis ir padariniai įmonėms

Manoma, kad ši alternatyva tiesioginio poveikio ar padarinių neturės. Įmonėms netiesioginės įtakos turės ir toliau politikos formuotojų naudojama padrika ir neišsami informacija ir tokia informacija pagrįsti jų sprendimai.

Poveikis ir padariniai valstybėms narėms

Esamomis sąlygomis, kai remiamasi neoficialiu susitarimu be jokio teisinio pagrindo, geriausiu atveju duomenų kokybė ir prieinamumas ir toliau neatitiks reikiamo lygio arba, net labiau tikėtina, kad duomenys taps mažiau prieinami. 2007 m. Komisijos užsakymu atliekant tyrimą „Aplinkos sąskaitos Europoje. Kas jau nuveikta“, daugelis šalių aiškiai pareiškė, kad pirmiausia jos išskirtinį dėmesį skiria teisiškai nustatytiems duomenų teikimo reikalavimams ir kad nesant tokių reikalavimų pagal neoficialius susitarimus rinktų ir teiktų duomenų jos

neberinks. Dėl biudžeto suvaržymo tai gali nutikti ir su aiškiai nustatyta statistika, susijusia su aplinkos sąskaitomis.

Poveikis ir padariniai Europos Sąjungos lygmens politikai

Atsiranda vis didesnis poreikis susieti aplinkos ir ekonomikos informaciją. Kai kuriuose ES veiksmų planuose ir strategijose raginama atlikti bendrą vertinimą. Aplinkos strategijos gali būti vertinamos tik jei turima patikimų duomenų. Esamomis sąlygomis, kai remiamasi neoficialiu susitarimu, neužtikrinama tinkama duomenų kokybė, pateikimas laiku ir tinkama aprėptis, kad būtų galima deramai atlikti šį vertinimą.

Jei duomenys ir toliau bus teikiami remiantis neoficialiu susitarimu, kyla pavojus, kad kai formuojant politiką bus reikalaujama informacijos apie ekonomikos ir aplinkos santykių, trūkstami duomenys bus vertinami ir renkami kitur *ad hoc* pagrindu. Todėl esamomis sąlygomis galimybės kaupti žinių bazę ir rinkti tinkamus duomenis siekiant patenkinti politikos poreikius bus ribotos.

2.3.2. 2 alternatyva – nustatyti aplinkos ekonominių sąskaitų duomenų rinkimo teisinį pagrindą

Poveikis ir padariniai piliečiams ir namų ūkiams

Manoma, kad ši alternatyva tiesioginio poveikio ar padarinių neturės. Piliečiams ir namų ūkiams netiesioginės įtakos turės politikos formuotojams teikiama geresnė informacijos bazė ir ja paremti sprendimai.

Poveikis ir padariniai įmonėms

Gali būti atvejų, kai reikės tvarkyti konfidencialius duomenis.

Aplinkos apskaita labiau susijusi su turimų duomenų pertvarkymu, o ne naujų statistinių duomenų rinkimu iš įmonių.

Šiame reglamente numatytų trijų modulių – išlankų sąskaitų, su aplinka susijusių mokesčių pagal ekonominės veiklos rūšis sąskaitų ir šalies ūkio medžiagų srautų sąskaitų – duomenys renkami laikantis nustatytų įsipareigojimų teikti duomenis. Pavyzdžiui, išlankų sąskaitos rengiamos remiantis išlankų inventoriniams sąrašams skirtais duomenimis (pagal I priede nurodytus UNFCCC ir CLRTAP). Antro – su aplinka susijusių mokesčių sąskaitų – modulio duomenys gaunami remiantis mokesčių statistika ir valstybės finansų statistika, taip pat nacionalinių sąskaitų mokesčių duomenimis. Galiausiai šalies ūkio medžiagų srautų sąskaitoms reikalingi duomenys gaunami iš žemės ūkio, pramonės gamybos ir prekybos statistikos.

Taigi, priėmus šį reglamentą įmonėms neturėtų atsirasti jokių naujų esminių įsipareigojimų teikti duomenis.

Poveikis ir padariniai valstybėms narėms

Rengiant aplinkos sąskaitas paprastai nebūtina rinkti naujų duomenų; jomis suteikiamos papildomos galimybės išnaudoti nacionalinių sąskaitų duomenis (pvz., pasiūlos ir naudojimo, sąnaudų ir produkcijos lentelės), aplinkos ir kitų sričių statistiką. Pirminiai duomenys, kuriuos

reikia pateikti kartu su nacionalinėmis sąskaitomis – tai aplinkos, energijos, transporto, miškininkystės, žuvininkystės, išlakų apskaitos duomenys ir kitų sričių statistika, taip pat kiti ministerijų, specializuotų institucijų ir aplinkosaugos agentūrų duomenys.

Kaip matyti iš atsakymų į 2007 m. Eurostato atliktą tyrimą „Aplinkos sąskaitos. Kas jau nuveikta“, daugelis Europos šalių pareiškė, kad aplinkos sąskaitos nebus rengiamos ar toliau naudojamos be Europos teisinio pagrindo, kuriuo būtų suteikta juridinė teisė reikalauti būtinų išteklių šiam reikalavimui patenkinti.

Poveikis ir padariniai Europos Sąjungos lygmens politikai

Europos aplinkos politika ir susijusios teminės strategijos gali būti deramai įvertintos tik jei turima patikimų duomenų. Tausaus gamtos išteklių naudojimo teminėje strategijoje aiškiai reikalaujama duomenų ekonomikos augimo ir poveikio gamtai ryšio mažėjimo rodikliams ir poveikio aplinkai rodikliams rengti. Šie rodikliai pagrįsti duomenimis, kurie šiuo metu renkami remiantis neoficialiu susitarimu. Nuosekliai ir reguliariai, kaip reikalaujama, renkant ir teikiant aplinkos sąskaitas pagerėtų statistikos kokybė. Iki šiol duomenys, naudoti vienam struktūriniam rodikliui ir trims tvaraus vystymosi rodikliams rengti, buvo pagrįsti ne šalių pateiktais duomenimis, bet tarptautinėmis duomenų bazėmis (pvz., Maisto ir žemės ūkio organizacijos, Jungtinių Tautų duomenų bazėmis). 2009 m. rodiklių ataskaitoje pateikti duomenys pirmą kartą buvo pagrįsti pagal galiojantį savanoriško duomenų rinkimo susitarimą šalių pateiktais duomenimis.

Kita vertus, turint geros kokybės aplinką ir ekonomiką susiejančių duomenų būtų galima geriau stebėti ir kitas ES politikos sritis (pvz., atliekų perdirbimą ir atliekų prevenciją, išlakų kiekį ir klimato kaitą, tausų vartojimą ir gamybą). Šie duomenys gali būti renkami taikant aplinkos sąskaitų sistemą, tačiau tam būtina, kad tai darytų kiekviena šalis ir kad būtų visiškai užtikrintas sistemos darnumas. Šiuos reikalavimus užtikrinti padėtų tinkamas tokių duomenų rinkimo teisinis pagrindas.

Kiti numatomi šios alternatyvos privalumai: svarbios srities duomenų rinkimas ES mastu, didesnis dėmesys aplinkos sąskaitoms kaip politikos stebėsenos priemonei siekiant ištirti galimybes susieti aplinkos ir ekonomikos duomenis, galimybė pasinaudoti dabartine NSS ir (arba) ESS peržiūra ir sinergija renkant duomenis.

2.3.3. Pavojų, susijusių su esamos padėties išlaikymu, santrauka

Neįgyvendinus 2 alternatyvos, gali kilti šie pavojai:

- pavojus, kad duomenys nebus tinkamai surinkti, kad būtų galima gauti ES masto įverčius, ir kad nebus galutinio išsamaus su aplinkos sąskaitomis susijusio duomenų rinkinio. Dėl to informacija apie aplinkos ir ekonomikos ryšį bus nevisapusiška.
- Pavojus, kad analizė bus atliekama remiantis neoficialiais duomenimis. Dėl to kyla pavojus, kad kitos institucijos vertins su aplinkos ir ekonomikos ryšiu susijusią informaciją ir atliks tai, ką Eurostatas ir Europos statistikos sistema atliktų sistemingiau ir darniau.
- Pavojus, kad ES nebus pripažinta pasauline aplinkos sąskaitų srities lydere. Kyla pavojus, kad iki šiol dėtos pastangos neduos jokių aiškių rezultatų.

2.3.4. Pageidautina alternatyva

Apsvarsčius galimybes rinkti aplinkos sąskaitoms skirtus duomenis – toliau remiantis neoficialiu susitarimu arba nustatčius ES teisės aktus – akivaizdu, kad pasirinkus antrąją būtų gaunami geriausi rezultatai.

3. TEISINIAI PASIŪLYMO ASPEKTAI

3.1. Siūlomų veiksmų santrauka

Šio reglamento tikslas – nustatyti bendrą Europos aplinkos ekonominių sąskaitų rinkimo, rengimo, perdavimo ir vertinimo sistemą.

3.2. Teisinis pagrindas

Europos statistikos teisinis pagrindas yra numatytas Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 338 straipsnyje. Europos Parlamentas ir Taryba pagal įprastinę teisėkūros procedūrą nustato statistikos rengimo priemones, jeigu tai būtina vykdant Sąjungos veiklą. Šiame straipsnyje nustatyti Europos statistikos rengimo reikalavimai: laikytis nešališkumo, patikimumo, objektyvumo, mokslinio nepriklausomumo, ekonomiškumo ir statistinių duomenų konfidencialumo principų.

3.3. Subsidiarumo principas

Subsidiarumo principas taikomas tada, kai pasiūlymas nepriklauso išimtinai ES kompetencijai.

Valstybės narės pačios negali deramai įgyvendinti siūlomos veiklos tikslo, t. y. rinkti, rengti, perduoti ir vertinti Europos aplinkos ekonomines sąskaitas, todėl šis tikslas gali būti geriau įgyvendinamas ES lygmeniu remiantis Bendrijos teisės aktu, nes tik Komisija gali koordinuoti būtiną statistinės informacijos derinimą Bendrijos lygmeniu. Tačiau valstybės narės gali organizuoti duomenų rinkimą ir palyginamų aplinkos ekonominių sąskaitų rengimą. Todėl Bendrija gali priimti priemones vadovaudamasi Sutarties 5 straipsnyje nustatytu subsidiarumo principu.

3.4. Proporcingumo principas

Pasiūlymas atitinka proporcingumo principą dėl šios (-ių) priežasties (-čių).

Atsižvelgiant į proporcingumo principą, šiuo reglamentu nesiekama daugiau, nei yra būtina užsibrėžtam tikslui įgyvendinti, ir jame nenumatyta jokių veiksmų, kurie nėra būtini siekiant šio tikslo. Šiame reglamente valstybėms narėms nenurodomos duomenų rinkimo priemonės, tik apibrėžiami teiktini duomenys, siekiant užtikrinti suderintą struktūrą ir teikimo terminus.

Kadangi duomenys jau yra surinkti ES lygmeniu remiantis neoficialiais susitarimais, valstybėms narėms nebūtini jokie su daugelio sričių aplinkos ekonominių sąskaitų rengimu susiję pakeitimai. Kai kuriose srityse galimi apklausos metodų pokyčiai, kurie gali turėti poveikio įmonėms. Tačiau aplinkos apskaita labiau susijusi su esamų duomenų pertvarkymu, o ne naujų statistinių duomenų rinkimu iš įmonių. Iš tiesų, rengiant aplinkos sąskaitas paprastai nebūtina rinkti naujų duomenų; jomis suteikiamos papildomos galimybės išnaudoti nacionalinių sąskaitų duomenis (pvz., pasiūlos ir naudojimo, sąnaudų ir produkcijos lentelės), aplinkos ir kitų sričių statistiką.

3.5. Pasirinktos priemonės

Siūloma priemonė – reglamentas.

Kitos priemonės būtų netinkamos dėl toliau nurodytos (-ų) priežasties (-čių).

Tinkamos priemonės pasirinkimas priklauso nuo teisės akto tikslo. Atsižvelgiant į informacijos poreikį Europoje, Europos statistikos srityje vyrauja tendencija kaip pagrindinius aktus dažniau taikyti reglamentus nei direktyvas. Reglamentas yra priimtinesnis, kadangi jame nustatomos vienodos visai ES taikytinos teisės nuostatos, užtikrinant tikslų ir visuotinį taikymą valstybėse narėse. Jis taikomas tiesiogiai, todėl jo nereikia perkelti į nacionalinę teisę. Direktyvose, kuriomis siekiama derinti nacionalinius įstatymus, nustatomi tikslai, kurių valstybės narės privalo siekti, tačiau nacionalinėms valdžios institucijoms paliekama teisė pasirinkti būdus, kuriais jos sieks šių tikslų. Be to, direktyvos turi būti perkeltos į nacionalinę teisę. Reglamento pasirinkimas atitinka kitus statistikos teisės aktus, kurie buvo priimti nuo 1997 m.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Duomenų rinkimas neturi papildomo poveikio Bendrijos biudžetui.

5. Papildoma informacija

Siūlomas aktas yra susijęs su EEE, todėl turėtų būti jai taikomas.

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

dėl Europos aplinkos ekonominių sąskaitų

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 338 straipsnio 1 dalį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

perdavę pasiūlymą nacionaliniams parlamentams,

taikydami įprastą teisėkūros procedūrą,

kadangi:

- (1) Europos Sąjungos sutarties 3 straipsnyje numatyta, kad Sąjunga „siekia Europos, kurioje vystymasis būtų tvarus, pagrįstas subalansuotu ekonomikos augimu ir stabiliomis kainomis, didelio konkurencingumo socialine rinkos ekonomika, kuria siekiama visiško užimtumo ir socialinės pažangos, bei aukšto lygio aplinkos apsauga ir aplinkos kokybės gerinimu“.
- (2) Šeštojoje Bendrijos aplinkosaugos veiksmų programoje⁶ patvirtinama, kad patikima informacija apie aplinkos būklę ir pagrindines tendencijas, sunkumus ir aplinkos kaitos varomąsias jėgas yra labai svarbi formuojant veiksmingą politiką, ją įgyvendinant ir apskritai didinant piliečių vaidmenį.
- (3) 2007 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendime Nr. 1578/2007/EB dėl 2008–2012 m. Bendrijos statistikos programos⁷ aiškiai nurodytas aukštos kokybės aplinkos srities statistikos ir sąskaitų poreikis. Be to, pagal pagrindines 2008–2012 m. iniciatyvas teigiama, kad prireikus būtų sukurti pagrindinių aplinkos sričių duomenų rinkimo, kurio šiuo metu nereglamentuoja teisės aktai, teisiniai pagrindai.
- (4) Poreikis esamus rodiklius papildyti aplinkos ir socialinius aspektus sujungiančiais duomenimis, kad formuojama politika būtų nuoseklesnė ir visapusiškesnė, įtvirtintas 2009 m. rugpjūčio mėn. Komisijos komunikate COM(2009) 433 dėl BVP ir kitų rodiklių. Šiuo tikslu aplinkos sąskaitomis būtų padedama stebėti ekonomikos poveikį aplinkai ir tirti, kaip jį būtų galima mažinti. Laikantis tvaraus vystymosi principų ir

⁶ 2002 m. liepos 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 1600/2002/EB, nustatantis šeštąją Bendrijos aplinkosaugos veiksmų programą (OL L 242, 2002 9 10, p. 1).

⁷ OL L 344, 2007 12 28, p. 15.

siekiant sukurti mažai anglies dvideginio į aplinką išskiriančių technologijų ekonomiką, ko siekiama Lisabonos strategija ir įvairiomis kitomis pagrindinėmis iniciatyvomis, itin svarbu sukurti duomenų sistemą, į kurią kartu su ekonominiais rodikliais būtų nuosekliai įtraukiami aplinkos rodikliai.

- (5) 1996 m. birželio 25 d. Tarybos reglamente (EB) Nr. 2223/96 dėl Europos nacionalinių ir regioninių sąskaitų sistemos Bendrijoje⁸ (toliau – ESS 95) nustatyta Europos sąskaitų sistema (ESS), suderinta su 1993 m. vasario mėn. Jungtinių Tautų Statistikos komisijos nustatyta Nacionalinių sąskaitų sistema (NSS), yra pagrindinė ES ekonominės statistikos ir kitų ekonominių rodiklių (įskaitant BVP) rengimo priemonė. ESS sistema gali būti naudojama įvairiems ekonomikos aspektams (pvz., struktūrai, konkrečioms dalims, vystymuisi per tam tikrą laiką) tirti ir vertinti, tačiau esant tam tikriems duomenų poreikiams, kaip antai norint ištirti aplinkos ir ekonomikos sąveiką, geriausia parengti atskiras satelitines sąskaitas.
- (6) 2006 m. birželio mėn. išvadose Europos Taryba paragino Europos Sąjungą ir valstybes nares į nacionalines sąskaitas įtraukti pagrindinius tvaraus vystymosi aspektus. Todėl nacionalines sąskaitas reikėtų papildyti integruotomis aplinkos ekonominėmis sąskaitomis, kuriomis pateikiami duomenys būtų visiškai nuoseklūs.
- (7) Satelitinės sąskaitos suteikia galimybę lanksčiai, be papildomų centrinės sistemos sunkumų ar trikdžių išplėsti nacionalinės apskaitos analitinius pajėgumus įtraukiant pasirinktas socialinį susirūpinimą keliančias sritis, kaip antai žmonių veiklos keliamą pavojų aplinkai.
- (8) Jungtinių Tautų, Europos Komisijos, Tarptautinio valiutos fondo, EBPO ir Pasaulio banko bendrai parengta integruotų aplinkos ekonominių sąskaitų sistema (AESS) yra NSS satelitinė sistema. Ja ekonomikos ir aplinkos informacija sujungiama į bendrą sistemą siekiant įvertinti aplinkos įtaką ekonomikai ir ekonomikos poveikį aplinkai. Šia sistema politikos formuotojams pateikiama rodiklių ir aprašomosios statistikos minėtai sąveikai stebėti, taip pat duomenų bazė strateginiam planavimui ir politikos analizei atlikti siekiant tvaresnio vystymosi.
- (9) AESS apibendrinamos ir kiek įmanoma labiau sujungiamos skirtingų kategorijų aplinkos sąskaitos. Apskritai, visomis šiomis kategorijomis išplečiamos esamos nacionalinių sąskaitų sistemoje taikomos sąnaudų, kapitalo formavimo ir kapitalo atsargų sąvokos papildant jas duomenimis fizine išraiška, siekiant aplinkos sąnaudas ir gamtos išteklių naudojimą įtraukti į gamybą, arba keičiant jas ir minėtą poveikį aplinkai nurodant pinigine išraiška. Laikantis šio bendro požiūrio, kai kurios esamos kategorijos labai skiriasi taikomais metodais ir sprendžiamais aplinkos klausimais.
- (10) Pirmąją žaliosios apskaitos strategiją Komisija pateikė 1994 m.⁹ Nuo tada Komisija (Eurostatas) ir valstybės narės parengė ir išbandė apskaitos metodus, kuriuos taikydamos kai kurios valstybės narės dabar reguliariai teikia pirmuosius aplinkos sąskaitų rinkinius. Įprasčiausios sąskaitų rūšys – fizinio srauto, susijusio su išlakomis (įskaitant šiltnamio efektą sukeliančias dujas) ir medžiagų sąnaudomis, sąskaitos ir aplinkos išlaidų ir mokesčių piniginių sąskaitos.

⁸ OL L 310, 1996 11 30, p. 1.

⁹ COM(1994) 670.

- (11) Vienas iš laikotarpio, kuriam taikoma 2008–2012 m. Bendrijos statistikos programa, tikslų – imtis iniciatyvos susitarimus pakeisti Europos Sąjungos teisės aktais tam tikrose srityse, kurių Europos statistika yra reguliariai rengiama ir kuriose yra pakankamas poreikis.
- (12) 2009 m. kovo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 223/2009 dėl Europos statistikos¹⁰ yra bendras Europos aplinkos ekonominių sąskaitų pagrindas. Visų pirma jame reikalaujama laikytis profesinio nepriklausomumo, nešališkumo, objektyvumo, patikimumo, statistikos duomenų konfidencialumo ir ekonomiškumo principų.
- (13) Kadangi įvairūs aplinkos ekonominių sąskaitų rinkiniai dar tik rengiami ir yra nevienodai išvystyti, turėtų būti nustatyta reikiamo lankstumo suteikianti modulinė struktūra.
- (14) Siekiant gerinti duomenų teikimo ir pačių duomenų kokybę, tobulinti taikomus metodus ir pasirengti tolesnei raidai, būtina nustatyti bandomųjų tyrimų programą.
- (15) Komisijai turi būti suteikta teisė valstybėms narėms taikyti nukrypti leidžiančias nuostatas, kai jų nacionalinėms statistikos sistemoms būtini esminiai pakeitimai.
- (16) Kadangi valstybės narės negali deramai pasiekti šio reglamento tikslo – sukurti bendrą Europos aplinkos ekonominių sąskaitų rinkimo, rengimo, perdavimo ir vertinimo teisinę sistemą, ir jį pasiekti būtų lengviau Sąjungos lygiu, Sąjunga gali patvirtinti priemones laikydamosi Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo reglamentu neviršijama to, kas būtina nurodytam tikslui pasiekti.
- (17) Šiam reglamentui įgyvendinti būtinos priemonės turėtų būti patvirtintos pagal 1999 m. birželio 28 d. Tarybos sprendimą 1999/468/EB, nustatantį Komisijos naudojimosi jai suteiktais įgyvendinimo įgaliojimais tvarką¹¹.
- (18) Komisijai pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 290 straipsnį turėtų būti suteikti įgaliojimai priimti deleguotuosius teisės aktus siekiant suderinti modulius su aplinkos, ekonomikos ir technikos raida ir teikti metodinius nurodymus.
- (19) Konsultuotasi su Europos statistikos sistemos komitetu,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Dalykas

Šiame reglamente nustatoma bendra Europos aplinkos ekonominių sąskaitų rinkimo, rengimo, perdavimo ir vertinimo sistema siekiant, kad aplinkos ekonominės sąskaitos taptų ESS 95 satelitinėmis sąskaitomis, nurodant aplinkos ekonominėms sąskaitoms rengti skirtus metodus, bendruosius standartus, apibrėžtis, klasifikatorius ir apskaitos taisykles.

¹⁰ OL L 87, 2009 3 31, p. 164.

¹¹ OL L 184, 1999 7 17, p. 23

2 straipsnis

Apibrėžtys

Šiame reglamente vartojamų terminų apibrėžtys:

- 1) išlakos – iš ekonominės sistemos (gamybos ar vartojimo proceso) į atmosferą, kuri yra ekosistemos dalis, patenkantis fizinis dujinių ar kietųjų dalelių medžiagų srautas;
- 2) su aplinka susijęs mokestis – mokestis, kurio bazė yra tam tikro pagrįstą konkretų neigiamą poveikį aplinkai turinčio reiškinio fizinis vienetas (ar jo pakaitinis rodiklis), kai nustatoma, kad į apskaitą įtraukiami tik sandoriai, kurie nacionalinėse sąskaitose priskiriami prie mokesčių;
- 3) šalies ūkio medžiagų srautų sąskaitos (EW-MFA) – nuoseklus duomenų apie bendras medžiagų sąnaudas valstybių narių ūkyje, medžiagų atsargų pokyčius ūkyje ir medžiagų sąnaudas kitų šalių ūkyje ar aplinkoje rinkinys.

3 straipsnis

Moduliai

1. Pagal 1 straipsnyje nurodytą bendrą sistemą rengtinios aplinkos sąskaitos skirstomos į šiuos modulius:

- a) išlakų sąskaitų modulis, kaip nurodyta I priede;
- b) su aplinka susijusių mokesčių pagal ekonominės veiklos rūšis modulis, kaip nurodyta II priede;
- c) šalies ūkio medžiagų srautų sąskaitų modulis, kaip nurodyta III priede.

2. Kiekviename modulyje nurodoma tokia informacija:

- a) sąskaitų rengimo tikslai;
- b) sąskaitų aprėptis;
- c) rodiklių, pagal kuriuos renkami ir perduodami duomenys, sąrašas;
- d) pirmieji ataskaitiniai metai, sąskaitoms rengti skirtų duomenų perdavimo dažnumas ir terminai;
- e) ataskaitos lentelės;
- f) didžiausia 8 straipsnyje nurodyto pereinamojo laikotarpio, per kurį Komisija gali nustatyti nukrypti leidžiančias nuostatas, trukmė.

3. Komisija priima deleguotuosius teisės aktus pagal 9 straipsnį siekiant suderinti modulius su aplinkos, ekonomikos ir technikos raida ir teikti metodinius nurodymus.

4 straipsnis

Bandomieji tyrimai

1. Komisija parengia programą, pagal kurią valstybės narės savanoriškai galės atlikti bandomuosius tyrimus ataskaitų teikimo ir duomenų kokybei gerinti, ilgalaikiai sekai nustatyti ir metodams parengti.

2. Bandomųjų tyrimų rezultatus vertina ir skelbia Komisija, atsižvelgdama į galimybės naudotis duomenimis naudą, palyginti su jų rinkimo sąnaudomis ir tokios prievolės našta. Remdamasi šių bandomųjų tyrimų išvadomis, Komisija priima reikiamus deleguotuosius teisės aktus pagal 9 straipsnį.

5 straipsnis

Duomenų rinkimas

1. Valstybės narės renka 3 straipsnio 2 dalyje nurodytiems modulių rodikliams stebėti reikalingus duomenis.

2. Valstybės narės reikalingus duomenis renka taikydamos administracinio supaprastinimo principą ir naudodamosi įvairiais šaltiniais:

a) tyrimais;

b) statistinio apskaičiavimo procedūromis, jeigu nebuvo stebimi tam tikri visų vienetų rodikliai;

c) administraciniais šaltiniais.

3. Valstybės narės išsamiai informuoja Komisiją apie taikytus metodus ir duomenų, gautų iš šio straipsnio 2 dalyje nurodytų šaltinių, kokybę.

6 straipsnis

Duomenų perdavimas Komisijai (Eurostatui)

1. Valstybės narės perduoda Komisijai (Eurostatui) prieduose nurodytus duomenis, taip pat konfidencialius duomenis, laikydamosi ten pat nurodytų terminų.

2. Duomenys perduodami atitinkamu techniniu formatu, kuris nustatomas laikantis 12 straipsnio 2 dalyje nurodytos reguliavimo procedūros.

7 straipsnis

Kokybės vertinimas

1. Šiame reglamente perduotiniems duomenims taikomi Reglamento (EB) Nr. 223/2009 12 straipsnio 1 dalyje nurodyti kokybės kriterijai.
2. Valstybės narės pateikia Komisijai (Eurostatui) perduotų duomenų kokybės ataskaitą.
3. Šiame reglamente nurodytiems duomenims taikant 1 dalyje išvardytus kokybės kriterijus, kokybės ataskaitų teikimo būdai, struktūra ir periodiškumas apibrėžiami pagal 12 straipsnio 2 dalyje nurodytą reguliavimo procedūrą.
4. Komisija (Eurostatas) įvertina perduotų duomenų kokybę.

8 straipsnis

Nukrypti leidžiančios nuostatos

1. Komisija valstybėms narėms prieduose nurodytu pereinamuoju laikotarpiu gali leisti taikyti nukrypti leidžiančias nuostatas laikydamosi 12 straipsnio 2 dalyje nurodytos reguliavimo procedūros, atsižvelgdama į būtinus esminius nacionalinių statistikos sistemų pakeitimus.
2. Pereinamojo laikotarpio pageidaujanti valstybė narė per tris mėnesius nuo šio reglamento įsigaliojimo pateikia Komisijai tinkamai pagrįstą prašymą.

9 straipsnis

Delegavimas

1. Įgaliojimai priimti 3 straipsnio 3 dalyje ir 4 straipsnio 2 dalyje nurodytus deleguotuosius teisės aktus Komisijai suteikiami neribotam laikotarpiui.
2. Priėmusi deleguotąjį teisės aktą, Komisija iškart apie jį vienu metu praneša Europos Parlamentui ir Tarybai.
3. Įgaliojimai priimti deleguotuosius teisės aktus Komisijai suteikiami, jei laikomasi 10 ir 11 straipsniuose nustatytų sąlygų.

10 straipsnis

Delegavimo atšaukimas

1. Europos Parlamentas ir Taryba gali atšaukti 3 straipsnio 3 dalyje ir 4 straipsnio 2 dalyje nurodytą įgaliojimų delegavimą.
2. Institucija, pradėjusi vidaus procedūrą, kad nuspręstų, ar atšaukti įgaliojimų delegavimą, ne vėliau kaip likus vienam mėnesiui iki galutinio sprendimo priėmimo informuoja kitą teisės aktų leidėją ir Komisiją, nuroydamą deleguotus įgaliojimus, kurie gali būti atšaukti, ir jų atšaukimo priežastis.
3. Sprendimu dėl įgaliojimų atšaukimo nutraukiamas tame sprendime nurodytų įgaliojimų delegavimas. Sprendimas įsigalioja nedelsiant arba vėlesnę jame nurodytą dieną. Jis neturi poveikio jau galiojančių deleguotųjų aktų galiojimui. Jis skelbiamas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

11 straipsnis

Prieštaravimai dėl deleguotųjų teisės aktų

1. Europos Parlamentas arba Taryba gali pareikšti prieštaravimus dėl deleguotojo teisės akto per du mėnesius nuo pranešimo datos. Europos Parlamento arba Tarybos iniciatyva šis laikotarpis gali būti pratęsiamas vienam mėnesiui.
2. Jei, pasibaigus šiam laikotarpiui, nei Europos Parlamentas, nei Taryba nepareiškia prieštaravimų dėl deleguotojo teisės akto arba jei iki šios datos tiek Europos Parlamentas, tiek Taryba informuoja Komisiją apie savo sprendimą nepareikšti prieštaravimų, deleguotasis teisės aktas įsigalioja jame nurodytą dieną.
3. Jei Europos Parlamentas arba Taryba pareiškia prieštaravimus dėl deleguotojo teisės akto, jis neįsigalioja. Prieštaraujanti institucija nurodo prieštaravimo dėl deleguotojo teisės akto priežastis.

12 straipsnis

Komitetas

1. Komisijai padeda Europos statistikos sistemos komitetas.
2. Jei yra nuoroda į šią dalį, taikomi Sprendimo 1999/468/EB 5 ir 7 straipsniai, atsižvelgiant į jo 8 straipsnį.

To sprendimo 5 straipsnio 6 dalyje nustatytas laikotarpis – trys mėnesiai.

13 straipsnis

Įsigaliojimas

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną nuo jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Šis reglamentas yra privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje

Europos Parlamento vardu
Pirmininkas

Tarybos vardu
Pirmininkas

I PRIEDAS

IŠLAKŲ SĄSKAITOS

1 SKIRSNIS

Tikslai

Išlakų sąskaitomis išlakų duomenys nurodomi ir pateikiami taip, kad būtų suderinami su nacionalinėmis sąskaitomis. Nacionaliniai išlakų duomenys nurodomi taikant suskirstymą pagal ekonominės veiklos, kurią atliekant susidaro išlajos, rūšis, kaip apibrėžta ESS 95. Ekonominę veiklą sudaro pramonės įmonių gamybinė veikla ir asmeninių namų ūkių veikla.

Šiame priede nurodoma, kokius išlakų sąskaitoms skirtus duomenis valstybės narės turi rinkti, rengti, perduoti ir vertinti. Šie duomenys turi būti rengiami taip, kad būtų susietos pramonės įmonių ir namų ūkių tiesioginės išlajos ir ekonominę gamybinę ir vartojimo veiklą atliekant susidarančios išlajos. Pagal šį reglamentą nurodomų tiesioginių išlakų duomenys bus susieti su ekonominių sąnaudų ir produkcijos lentelėmis, pasiūlos ir naudojimo lentelėmis ir namų ūkio vartojimo duomenimis, kurie jau pateikti Komisijai (Eurostatui) pagal ESS 95 reikalavimus.

2 SKIRSNIS

Aprėptis

Išlakų sąskaitoms taikomos tokios pačios sistemos ribos kaip ir ESS 95, ir jos taip pat yra pagrįstos gyvenamosios vietos principu.

Pagal ESS 95, gyvenamosios vietos sąvoka grindžiama šiuo principu: šalies vienetu rezidentu laikomas vienetas, kurio ekonominių interesų centras yra šalies ekonominėje teritorijoje, t. y. kai jis ilgesnį laiką (vienus metus ar ilgiau) dalyvauja šioje teritorijoje vykdomoje ekonominėje veikloje.

Išlakų sąskaitose nurodomi išlakų, kurios susidaro visos vienetų rezidentų veiklos metu, duomenys nepaisant geografinės vietovės.

Išlakų sąskaitose nurodomi likutinių dujinių ir kietųjų dalelių medžiagų, susidarančių šalyje vykdomos ekonominės veiklos metu ir išmetamų į atmosferą, srautai. Šiame reglamente terminas atmosfera reiškia ekosistemos dalį. Sistemos riba yra susijusi su riba tarp šalies ūkio (kaip ekonominės sistemos dalies) ir atmosferos (kaip ekosistemos dalies). Peržengus šią sistemos ribą, į orą išmestos medžiagos tampa nebekontroliuojamos, patenka į natūralius medžiagų atsinaujinimo ciklus ir gali turėti tam tikrų padarinių aplinkai.

3 SKIRSNIS

Rodiklių sąrašas

Valstybės narės rengia šių išlakų statistiką:

Kodas	Išlakų pavadinimas	Išlakų simbolis	Apskaitos vienetas
-------	--------------------	-----------------	--------------------

	Anglies dioksidas, išskyrus išsiskiriantį iš biomasės	CO ₂	1 000 tonų (Gg)
	Anglies dioksidas iš biomasės	Biomasės CO ₂	1 000 tonų (Gg)
	Azoto oksidas	N ₂ O	tonos (Mg)
	Metanas	CH ₄	tonos (Mg)
	Perfluorangliavandeniliai	PFC	tonos (Mg), CO ₂ ekvivalentai
	Hidrofluorangliavandeniliai	HFC	tonos (Mg), CO ₂ ekvivalentai
	Sieros heksafluoridas	SF ₆	tonos (Mg), CO ₂ ekvivalentai
	Azoto oksidai	NO _x	tonos (Mg), NO ₂ ekvivalentai
	Nemetano lakieji organiniai junginiai	NMVOC	tonos (Mg)
	Anglies monoksidas	CO	tonos (Mg)
	Kietosios dalelės < 10 μ	PM ₁₀	tonos (Mg)
	Kietosios dalelės < 2,5 μ	PM _{2.5}	tonos (Mg)
	Sieros dioksidas	SO ₂	tonos (Mg)
	Amoniakas	NH ₃	tonos (Mg)

Visi duomenys nurodomi dešimtujų tikslumu.

4 SKIRSNIS

Pirmieji ataskaitiniai metai, duomenų perdavimo dažnumas ir terminas

1. Statistinė informacija rengiama ir perduodama kasmet.
2. Statistinė informacija perduodama per 21 mėnesį nuo ataskaitinių metų pabaigos.
3. Pirmieji ataskaitiniai metai yra šio reglamento įsigaliojimo metai.
4. Pirmą kartą perduodamos duomenis, valstybės narės taip pat perduoda 2008 m. – pirmųjų ataskaitinių metų laikotarpio duomenis.
5. Kiekvieną kitą kartą perduodamos duomenis Komisijai, valstybės narės teikia metinius n-4, n-3, n-2, n-1 ir n-ųjų metų duomenis (n yra ataskaitiniai metai).

5 SKIRSNIS

Ataskaitos lentelės

1. Kiekvieno 3 skirsnyje nurodyto rodiklio duomenys rengiami pagal hierarchinę ekonominės veiklos klasifikaciją NACE 2 red. (A*64 suvestinių duomenų nacionalinėms ir regioninėms sąskaitoms lygmuo), kuri yra visiškai suderinama su ESS 95. Be to, taip pat rengiami šie duomenys:

- namų ūkių išlankų duomenys;
- jungiamieji duomenys. Tai yra pateiktini duomenys, kuriais aiškiai suderinami pagal šį reglamentą pateikiamų išlankų sąskaitų ir oficialiuose nacionaliniuose išlankų inventoriniuose sąrašuose pateiktų duomenų skirtumai.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodyta hierarchinė klasifikacija:

Išlajos pagal veiklos rūšis – NACE 2 red. (A*64)

Namų ūkių išlajos

- transportas;
- šildymas ir vėdinimas;
- kita.

Jungiamieji duomenys

Bendras išlākų kiekis pagal NAMEA (pramonė + namų ūkiai)

Išskyrus nacionalinius rezidentus užsienyje:

- nacionaliniai žvejybos laivai, plaukiojantys užsienyje;
- sausumos transportas;
- vandens transportas;
- oro transportas.

Iskaitant nerezidentus šalies teritorijoje:

- + sausumos transportas;
- + vandens transportas;
- + oro transportas.

(+ arba -) Kiti pakeitimai ir statistinis neatitikimas.

= **Bendras išlākų X kiekis, kaip nurodyta UNFCCC¹² ir (arba) CLRTAP¹³**

6 SKIRSNIS

Didžiausia pereinamojo laikotarpio trukmė

Pereinamasis laikotarpis negali būti suteiktas.

¹² Jungtinių Tautų bendroji klimato kaitos konvencija.

¹³ Tolimų tarpvalstybinių oro teršalų pernašų konvencija.

II PRIEDAS

SU APLINKA SUSIJUSIŲ MOKESČIŲ PAGAL EKONOMINĖS VEIKLOS RŪŠIS **MODULIS**

1 SKIRSNIS

Tikslai

Su aplinka susijusio mokesčio įplaukoms tokių mokesčių duomenys nurodomi ir pateikiami taip, kad būtų suderinami su nacionalinėmis sąskaitomis. Nacionaliniai su aplinka susijusių mokesčių įplaukų duomenys nurodomi taikant suskirstymą pagal ekonominės veiklos rūšis, kaip apibrėžta ESS 95. Ekonominę veiklą sudaro pramonės įmonių gamybinė veikla ir asmeninių namų ūkių veikla.

Šiame priede nurodoma, kokius su aplinka susijusio mokesčio įplaukus pagal veiklos rūšis skirtus duomenis valstybės narės turi rinkti, rengti, perduoti ir vertinti.

Rengiant su aplinka susijusių mokesčių statistiką galima tiesiogiai pasinaudoti mokesčių statistika ir valstybės finansų statistika, tačiau nacionalinių sąskaitų mokesčių duomenų naudojimas (jei įmanoma) turi tam tikrų privalumų.

Su aplinka susijusių mokesčių statistinė informacija yra pagrįsta sumomis, patvirtintomis įvertinimu ir deklaracijomis arba grynujų pinigų gavimo kvitais, siekiant užtikrinti derėjimą su nacionalinėmis sąskaitomis ir gerinti palyginamumą tarptautiniu mastu.

Nacionalinėse sąskaitose taip pat nurodoma informacija, kokiose pramonės įmonėse ir sektoriuose mokesčiai mokami. Nacionalinėse sąskaitose nurodytos mokesčių informacijos galima rasti vyriausybei teikiamose institucijų sąskaitose, pasiūlos ir naudojimo lentelėse ir rengiant pajamų sąskaitas.

2 SKIRSNIS

Aprėptis

Su aplinka susijusiems mokesčiams taikomos tokios pat sistemos ribos kaip ir pagal ESS 95, ir juos sudaro privalomi neatlygintini mokėjimai, kuriuos gryniaisiais pinigais arba natūra nustato valdžios sektorius arba Europos Sąjungos institucijos.

Su aplinka susiję mokesčiai priskiriami šioms ESS 95 kategorijoms:

- gamybos ir importo mokesčiai (D.2);
- einamieji pajamų ir turto mokesčiai, kt. (D.5);
- kapitalo mokesčiai (D.91).

3 SKIRSNIS

Rodiklių sąrašas

Valstybės narės rengia su aplinka susijusių mokesčių statistinę informaciją pagal šiuos rodiklius:

- (1) energijos mokesčiai,
- (2) transporto mokesčiai,
- (3) taršos mokesčiai,
- (4) žaliavų mokesčiai.

Visi duomenys pateikiami milijonais nacionalinės valiutos vienetų.

4 SKIRSNIS

Pirmieji ataskaitiniai metai, dažnumas ir duomenų perdavimo terminas

1. Statistinė informacija rengiama ir perduodama kasmet.
2. Statistinė informacija perduodama per 21 mėnesį nuo ataskaitinių metų pabaigos.
3. Pirmieji ataskaitiniai metai yra šio reglamento įsigaliojimo metai.
4. Pirmą kartą perduodamos duomenis, valstybės narės taip pat perduoda 2008 m. – pirmųjų ataskaitinių metų laikotarpio duomenis.
5. Kiekvieną kitą kartą perduodamos duomenis Komisijai, valstybės narės teikia metinius n-4, n-3, n-2, n-1 ir n-ųjų metų duomenis (n yra ataskaitiniai metai).

5 SKIRSNIS

Ataskaitos lentelės

Kiekvieno 3 skirsnyje nurodyto rodiklio duomenys rengiami pagal institucinius sektorius, kuriuose mokami minėti mokesčiai. Bendrųjų vyriausybės ir įmonių sektorių duomenys rengiami pagal hierarchinę ekonominės veiklos klasifikaciją NACE 2 red. (A*64 suvestinių duomenų nacionalinėms ir regioninėms sąskaitoms lygmuo), kuri yra visiškai suderinama su ESS 95. Be to, 4 skirsnyje nurodytiems 1 ir 2 rodikliams rengiami šie duomenys:

- namų ūkių duomenys,
- nerezidentų duomenys,
- nepaskirstyta.

6 SKIRSNIS

Didžiausia pereinamojo laikotarpio trukmė

Pereinamasis laikotarpis negali būti suteiktas.

III PRIEDAS

ŠALIES ŪKIO MEDŽIAGŲ SRAUTŲ SĄSKAITŲ (EW-MFA) MODULIS

1 SKIRSNIS

Tikslai

Į EW-MFA įtraukiamos visos kietosios, dujinės ir skystosios medžiagos, išskyrus oro ir vandens srautus, kurios matuojamos masės vienetais per metus. Kaip ir nacionalinių sąskaitų sistemos, šalies ūkio medžiagų srautų sąskaitų paskirtis yra dvejopa. Išsamūs medžiagų srautų duomenys gali būti naudojami kaip gausi empirinė daugelio analitinių tyrimų duomenų bazė. Jie taip pat naudojami įvairiems šalių ekonomikai skirtiems šalies ūkio medžiagų srautų rodikliams rengti.

Šiame priede nurodoma, kokius EW-MFA skirtus duomenis valstybės narės turi rinkti, rengti, perduoti ir vertinti.

2 SKIRSNIS

Aprėptis

Atsargų ir srautų skirtumas yra pagrindinis medžiagų srautų sistemos principas. Apskritai, srautas – tai kintamasis, kuriuo matuojamas kiekis per laiko tarpą, o atsargos – kintamasis, kuriuo matuojamas kiekis tam tikru metu. EW-MFA yra srauto sąvoka. Jomis matuojami medžiagų sąnaudų ir produkcijos srautai ir atsargų pokyčiai ūkyje masės vienetais per metus.

EW-MFA atitinka nacionalinių sąskaitų sistemos (ESS 95) principus, kaip antai gyvenamosios vietos principas. Jose nurodomi medžiagų srautai, susiję su visų šalies ūkio vienetų rezidentų veikla, nepaisant jų geografinės padėties. EW-MFA sistemoje galimi du medžiagų srautų tipai už sistemos ribų:

1. Medžiagų srautai tarp šalies ekonomikos ir jos gamtinės aplinkos. Tai medžiagų (t. y. žalių ar grynų) gavyba iš gamtinės aplinkos ir medžiagų (dažnai vadinamų atliekomis) šalinimas šioje aplinkoje.
2. Medžiagų srautai tarp šalies ūkio ir kitų pasaulio šalių ūkio. Tai yra importas ir eksportas.

Į EW-MFA įtraukiami tik už šių sistemų ribų esantys srautai. Šalies ūkio medžiagų srautai EW-MFA nenurodomi. Tai reiškia, kad EW-MFA sistemoje šalies ūkis laikoma „juodąja dėže“ ir, pavyzdžiui, produktų pristatymas tarp sektorių nėra aprašomas. Taip pat neįtraukiami ir natūralūs srautai į gamtinę aplinką, joje ir iš jos.

Vidinė gavyba (VG) – tai metinis kietųjų, skystųjų ir dujinių medžiagų (išskyrus orą ir vandenį), gautų iš gamtinės aplinkos ir skirtų naudoti ekonominėje veikloje, kiekis.

Fizinis importas ir eksportas – tai visos importuotos arba eksportuotos prekės masės vienetais. Parduodamos prekės – tai prekės bet kuriame apdorojimo procese: nuo žaliavų iki galutinio produkto.

3 SKIRSNIS

Rodiklių sąrašas

Valstybės narės rengia 5 skirsnyje nurodytų rodiklių statistinę informaciją.

4 SKIRSNIS

Pirmieji ataskaitiniai metai, duomenų perdavimo dažnumas ir terminas

1. Statistinė informacija rengiama ir perduodama kasmet.
2. Statistinė informacija perduodama per 24 mėnesius nuo ataskaitinių metų pabaigos.
3. Pirmieji ataskaitiniai metai yra šio reglamento įsigaliojimo metai.
4. Pirmą kartą perduodamos duomenis, valstybės narės taip pat perduoda 2008 m. – pirmųjų ataskaitinių metų laikotarpio duomenis.
5. Kiekvieną kitą kartą perduodamos duomenis Komisijai, valstybės narės teikia metinius n-4, n-3, n-2, n-1 ir n-ųjų metų duomenis (n yra ataskaitiniai metai).

5 SKIRSNIS

Ataskaitos lentelės

Rengiami toliau pateiktose lentelėse nurodytų rodiklių duomenys (masės vienetais).

A lentelė – Vietinė gavyba (VG)

1 Biomasė

1.1 Pasėliai (išskyrus pašarinius augalus)

- 1.1.1 Grūdai
- 1.1.2 Šakniavaisiai, gumbavaisiai
- 1.1.3 Cukriniai pasėliai
- 1.1.4 Ankštiniai augalai
- 1.1.5 Riešutai
- 1.1.6 Aliejingi augalai
- 1.1.7 Daržovės
- 1.1.8 Vaisiai
- 1.1.9 Pluoštai
- 1.1.10 Kiti niekur kitur nepriskirti pasėliai

1.2 Augalų liekanos (naudojamos), pašariniai augalai ir ganyklų biomasė

- 1.2.1 Augalų liekanos (naudojamos)
 - 1.2.1.1 Šiaudai

1.2.1.2 Kitos augalų liekanos (cukrinių runkelių ir pašarinių runkelių lapai, kita)

1.2.2 Pašariniai augalai ir ganyklų biomasė

1.2.2.1 Pašariniai augalai (įskaitant iš ganyklų gautą biomasę)

1.2.2.2 Ganyklų biomasė

1.3 Mediena (*)

1.3.1 Mediena (pramoninė apvalioji mediena)

1.3.2 Medienos kuras ir kita gavyba

1.4 Laukinių žuvų žvejyba, vandens augalai ir gyvūnai, medžioklė ir rinkimas

1.4.1 Laukinių žuvų žvejyba

1.4.2 Visi kiti vandens gyvūnai ir augalai

1.4.3 Medžioklė ir rinkimas

2 Metalų rūdos (pagrindinės rūdos)

2.1 Geležies

2.2 Spalvotųjų metalų

2.2.1 Vario (**)

2.2.2 Nikelio (**)

2.2.3 Švino (**)

2.2.4 Cinko (**)

2.2.5 Alavo (**)

2.2.6 Aukso, sidabro, platinos ir kitų tauriųjų metalų

2.2.7 Boksito ir kitų rūšių aliuminio

2.2.8 Urano ir torio

2.2.9 Kitų niekur kitur nepriskirtų metalų rūdos

3 Nemetallų mineralai

3.1 Marmuras, granitas, smiltainis, porfyras, bazaltas, kiti dekoratyviniai ar statybiniai akmenys (išskyrus skalūną)

3.2 Kreida ir dolomitas

3.3 Skalūnas

3.4 Mineralinės iškasenos chemijos pramonei ir trąšoms gaminti

3.5 Druska

3.6 Klintys ir gipsas

3.7 Molis ir kaolinas

3.8 Smėlis ir žvyras

3.9 Kitų niekur kitur nepriskirti nemetalų mineralai

3.10 Iš žemės išgaunamos medžiagos (įskaitant gruntą), jei jos naudojamos (**)

4 Iškastinis kuras ir energijos nešėjai

4.1 Anglis ir kitos kietosios kuro žaliavos ir nešėjai

4.1.1 Lignitas (rusvosios anglys)

4.1.2 Juodosios akmens anglys

4.1.3 Naftos skalūnai ir bituminis smėlis

4.1.4 Durpės

4.2 Skystas ir dujinis kuras ir energijos nešėjai

4.2.1 Žalia nafta, kondensatas ir gamtinių dujų kondensatai (NGL)

4.2.2 Gamtinės dujos

(*) Taip pat nurodomas grynas medienos prieaugis (neprivaloma).

(**) Taip pat nurodomas metalo kiekis (neprivaloma).

(***) Nurodyti neprivaloma.

B (importas – bendra prekybos apimtis), C (importas – ES užsienio prekyba), D (eksportas – bendra prekybos apimtis), E (eksportas – ES užsienio prekyba)

1 Biomasė ir jos produktai

1.1 Pasėliai, žaliaviniai arba apdoroti

1.1.1 Grūdai, žaliaviniai ir apdoroti

1.1.2 Šakniavaisiai ir gumbavaisiai, žaliaviniai ir apdoroti

1.1.3 Cukriniai pasėliai, žaliaviniai ir apdoroti

1.1.4 Ankštiniai augalai, žaliaviniai ir apdoroti

1.1.5 Riešutai, žaliaviniai ir apdoroti

1.1.6 Aliejingi augalai, žaliaviniai ir apdoroti

1.1.7 Daržovės, žaliavinės ir apdorotos

1.1.8 Vaisiai, žaliaviniai ir apdoroti

1.1.9 Pluoštai, žaliaviniai ir apdoroti

1.1.10 Kiti niekur kitur nepriskirti pasėliai, žaliaviniai ir apdoroti

1.2 Augalų liekanos, pašariniai augalai ir ganyklų biomasė

1.2.1 Augalų liekanos (naudojamos), žaliavinės ir apdorotos

1.2.1.1 Šiaudai

1.2.2.2 Kitos augalų liekanos

1.2.2 Pašariniai augalai ir ganyklų biomasė

1.2.2.1 Pašariniai augalai

1.3 Mediena ir jos produktai

1.3.1 Mediena, žaliavinė ir apdorota

1.3.2 Medienos kuras ir kita gavyba, žaliavinė ir apdorota

1.4 Žvejyba ir kiti vandens gyvūnai ir augalai, žaliaviniai arba apdoroti

1.4.1 Žvejyba

1.4.2 Visi kiti vandens gyvūnai ir augalai

1.5 Gyvi gyvūnai, išskyrus nurodytus 1.4 kategorijoje, ir gyvūnų produktai

1.5.1 Gyvi gyvūnai, išskyrus nurodytus 1.4 kategorijoje

1.5.2 Mėsa ir mėsos pusgaminiai

1.5.3 Pieno produktai, paukščių kiaušiniai ir medus

1.5.4 Kiti gyvūniniai produktai (gyvūninis pluoštas, oda, kailis, kt.)

1.6 Produktai, daugiausia pagaminti iš biomasės

2 Metalų rūdos ir koncentratai, žaliaviniai ir apdoroti

2.1 Geležies rūdos ir koncentratai, geležis ir plienas, žaliaviniai ir apdoroti

2.2 Spalvotųjų metalų rūdos ir koncentratai, žaliaviniai ir apdoroti

2.2.1 Vario

2.2.2 Nikelio

2.2.3 Švino

2.2.4 Cinko

2.2.5 Alavo

2.2.6 Aukso, sidabro, platinos ir kitų tauriųjų metalų

2.2.7 Boksito ir kitų rūšių aliuminio

2.2.8 Urano ir torio

2.2.9 Kitų niekur kitur nepriskirtų metalų rūdos

2.3 Produktai, daugiausia pagaminti iš metalo

3 Nemetalų mineralai, žaliaviniai ir apdoroti

3.1 Marmuras, granitas, smiltainis, porfyras, bazaltas, kiti dekoratyviniai ar statybiniai akmenys (išskyrus skalūną)

3.2 Kreida ir dolomitas

3.3 Skalūnas

3.4 Mineralinės iškasenos chemijos pramonei ir trąšoms gaminti

3.5 Druska

3.6 Klintys ir gipsas

3.7 Molis ir kaolinas

3.8 Smėlis ir žvyras

3.9 Kitų niekur kitur nepriskirti nemetalų mineralai

3.10 Iš žemės išgaunamos medžiagos (įskaitant gruntą), jei jos naudojamos (*)

3.11 Produktai, daugiausia pagaminti iš nemetalų mineralų

4 Iškastinis kuras ir energijos nešėjai, žaliaviniai ir apdoroti

4.1 Anglis ir kiti kieti energetikos produktai, žaliaviniai ir apdoroti

4.1.1 Lignitas (rusvosios anglys)

4.1.2 Juodosios akmens anglys

4.1.3 Naftos skalūnai ir bituminis smėlis

4.1.4 Durpės

4.2 Skysti ir dujiniai energetikos produktai, žaliaviniai ir apdoroti

4.2.1 Žalia nafta, kondensatas ir gamtinių dujų kondensatai (NGL)

4.2.2 Gamtinės dujos

4.3 Produktai, daugiausia pagaminti iš iškastinio kuro

5 Kiti produktai

6 Galutinai apdoroti ar šalinti importuotos (B ir C lentelės) ir (arba) eksportuotos (D ir E lentelės) atliekos

(*) Nurodyti neprivaloma.

Į B ir D lenteles įtraukiami šie su gyvenamosios vietos principu susiję pakeitimai:

Vienetų rezidentų užsienyje bunkeriuose laikomas kuras (priskiriamas prie importo, B lentelė) ir vienetų nerezidentų šalies teritorijoje bunkeriuose laikomas kuras (priskiriamas prie eksporto, D lentelė)

1 Kuras sausumos transportui

2 Kuras vandens transportui

6 SKIRSNIS

Didžiausia pereinamojo laikotarpio trukmė

Didžiausia šio priedo nuostatomis įgyvendinti skirto pereinamojo laikotarpio trukmė – dveji metai nuo pirmųjų ataskaitinių metų.